

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

Warszawa, *23/12/2009*

RPO-630674-I/09/MK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Michał Serzycki
Generalny Inspektor
Ochrony Danych Osobowych
ul. Stawki 2
00-193 Warszawa

Janusz Janusz Minister

Konstytucja RP stanowi, iż władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym. Każdemu przysługuje też prawo do ochrony dotyczących go danych osobowych. Szczególne zadania w zakresie kontroli przestrzegania tego prawa, w tym stopień jego zabezpieczenia w obowiązujących i projektowanych aktach prawnych, spoczywa na Generalnym Inspektorze Ochrony Danych Osobowych (GIODO).

Od dłuższego czasu prowadzone są prace przygotowawcze do realizacji spisu powszechnego w 2011 roku. Jak wynika z udostępnionych informacji, w dniu 15 grudnia 2009 r. Rada Ministrów przyjęła, przedłożony przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, uzgodniony z GIODO, projekt ustawy *o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 roku*. Zgodnie z założeniami, w spisie powszechnym zbierane będą dane dotyczące: stanu i charakterystyki demograficznej ludności, edukacji, aktywności ekonomicznej osób, dojazdu do pracy, źródła utrzymania, niepełnosprawności, obywatelstwa, migracji wewnętrznych i zewnętrznych, narodowości i języka oraz mniejszości narodowych i etnicznych, gospodarstw domowych i rodzin, stanu i charakterystyki zasobów mieszkaniowych (mieszkania i budynki). Przyjęto przy tym zasadę jak najszerszego wykorzystania systemów informacyjnych administracji publicznej. W załącznikach do projektu ustawy określono wykaz tematów i danych zbieranych w spisie wyłącznie na potrzeby krajowe oraz wykaz podmiotów zobowiązanych do przekazywania informacji prezesowi GUS. Określono w nich ponadto zakres danych oraz terminy ich przekazywania.

Jak należy przyjąć projektodawca, modyfikując w toku prac nad projektem proponowane rozwiązania, usunął szereg zgłaszanych uprzednio - tak przez GIODO, jak i wielu innych ekspertów - zasadniczych zastrzeżeń odnośnie do metody i zakresu zbierania danych, a także gwarancji ich właściwego zabezpieczenia. W świetle przedłożonego projektu, GUS dysponować będzie jednak „megabazą” danych, gromadzonych w sposób umożliwiający personalizację (z wykorzystaniem numeru PESEL). Wydaje się, że z punktu widzenia ochrony praw obywateli może to budzić wątpliwości, zwłaszcza w sytuacji gromadzenia również danych sensorycznych (np. dotyczących wyznania, niepełnosprawności, pozostawania w związku nieformalnym, czy planów prokreacyjnych). Wprawdzie ankietowany nie będzie zobowiązany do udzielenia odpowiedzi na takie pytania (zob. art. 6 projektu ustawy), ale należy zastanowić się, czy dobro publiczne uzasadnia w tym przypadku tak daleką ingerencję w sferę prywatności.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 12 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001, Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych odnośnie do projektowanych przepisów dotyczących spisu powszechnego w 2011 roku. Jako Rzecznik Praw Obywatelskich nie uczestniczę w pracach legislacyjnych. Jednakże zobowiązany jestem do monitorowania w szczególności tych obszarów, które mogą w przyszłości generować problemy, dlatego też będę wdzięczny za przedstawienie opinii Pana Inspektora już na obecnym etapie.

Łukasz Zygmuntowski
Przewodniczący Komisji